

Oponentský posudek diplomové práce

Název práce:	Výklad ikony Proměnění id Theofana Řeka
Autor práce:	Lenka Fílová
Obor studia:	Teologie služby
Posudek vypracoval:	Mgr. Martin Klapetek, Ph.D. (Katedra filosofie a religionistiky TF JU)
Datum:	12. 5. 2017

Ve své diplomové práci studentka prokázala schopnost samostatně pod metodickým vedením vedoucího práce zpracovat zvolené téma. Studentka se snažila vytvořit text s ohledem na zvolené téma a metodologii s využitím určitého množství informačních zdrojů (s. 81-82).¹ Rád bych se na tomto místě zeptal na její nyní již prohloubený osobní názor ohledně kvantity a kvality odborné literatury/časopiseckých studií k tématu její diplomové práce. Také mne zajímá, do jaké míry při heuristické fázi psaní sledovala již úspěšně obhájené kvalifikační práce na podobná témata nebo obecnější kontext. Jak lze tyto texty charakterizovat s ohledem na výběr tématu, použitou metodologii a obsah?

S ohledem na to, že rozsah diplomové práce by se měl pohybovat mezi sedmdesáti a devadesáti normostranami vlastního textu, předpokládám, že předložená práce tuto povinnost splňuje. Z hlediska formální úrovně práce je potřeba zmínit grafickou rovinu díla. Studentka se během zpracování snažila zamezit překlepům a chybám, což pro čtenáře pozitivně podtrhuje celkový dojem. Osobně na mně působily rušivě úvodní velice krátké odstavce (např. s. 20).

Struktura práce byla podle mého názoru zvládnuta dobře a rozložení jednotlivých základních částí textu (Kontext a Výklad) považuji za zdařilé. Prázdné stránky působí v elektronické verzi práce rozpačitě. Na s. 21 (a znovu na s. 23 a 34) autorka píše o hésychastickém sporu s tím, že v poznámce pod čarou jen konstatuje, že se bude problematice věnovat později (na s. 37). Osobně si myslím, že již na s. 21 bylo vhodné v poznámce pod čarou jen v krátkosti definovat pojem a kontext tedy ponechat na později. Podle mne si pojem „sloupovníci“ na s. 23 zasloužil krátkou vysvětlující poznámku pod čarou. Na s. 30 jen tak mimochodem autorka zavádí pojem *pisec* (podobně to neřeší i na následující straně), ale terminologii „psát ikony“ vysvětluje v krátké poznámce pod čarou až na s. 33. Pojmy na s. 63 si podle mého názoru zasloužily krátkou definici v poznámkách pod čarou (např. kondak, tropar a další). Provedení citací v poznámkách pod čarou osobně považuji za zdárné.² Oceňuji doplnění práce o obrazové přílohy a pečlivé odkazy na zdroje vyobrazení.

¹ Překvapilo mne, že s. 28-29 o ruském umění jsou vytvořeny skoro výhradně na základě jednoho zdroje. Podobně na s. 33-36.

² Nepovažuji za vhodné psát výraz *Tamtěž* na prvním řádku nové stránky (s. 17). Vedle toho bylo potřeba právě výraz *Tamtěž* používat častěji (s. 20, 24, 25, 26, 28, 29, 31, 35, 37, 39, 40, 57, 60, 62, 64, 66, 68, 70).

Pokud sledujeme jazykovou stránku práce, pak stylistická vospělost a gramatická úroveň podle mého názoru splňuje požadavky kladené na tento druh textu a to i ve srovnání s jinými diplomovými pracemi, které budou letos na TF JU obhajovány.³ Cíl práce a metody jsou jasně popsány v Úvodu práce (s. 7). Závěr práce (s. 79) podle mého názoru neodpovídá doporučením *Metodické pomůcky pro zpracování závěrečných prací* (s. 41-42).

Co se týče obsahové stránky, tak z mého úhlu pohledu mohu nabídnout několik témat k diskusi:

1. Na s. 19 píšete „*Běžnou součástí východní liturgie byla i procesí, při nichž se nosily ikony. Tyto ikony byly zdobené z obou stran. Dodnes se jich zachovalo asi třicet.*“ Prosím o zdroj informace.
2. Při čtení textu „I pro něj je liturgie slavena v byzantském chrámu překročením do jiného světa, „*nebo spíše do tohoto světa zviditelněného v jeho vykoupené skutečnosti jako proměněného kosmu za hranici času*“. Chápe východokřesťanskou teologii viditelného stvoření jako symbol neviditelného a teologii vtělení, která obnovuje podobu božské krásy v lidství, vtělení, které je východiskem pro křesťanskou ikonografii považuje za duši liturgického a estetického byzantského ducha“ (s. 24) jsem si uvědomil, zda je toto tvrzení možné vztáhnout na všechny účastníky liturgie, nebo se spíše týká jen přítomných náboženských specialistů.
3. Kdo je to hieromonach? (s. 27). Myslím si, že krátká definice v poznámce pod čarou by byla vhodná.
4. Kdo je izograf? (s. 33). Myslím si, že krátká definice v poznámce pod čarou by byla vhodná.
5. Na s. 45 mimochodem píšete „*Na ikoně vidíme šest hlavních postav, které jsou popsány jménem.*“ Osobně bych v poznámce pod čarou ocenil zmínku o důležitosti popisků vyobrazených postav na ikonách jakožto jednom z klíčových pravidel.

Diplomovou magisterskou práci na téma: „*Výklad ikony Proměnění id Theofana Řeka*“ **doporučuji** k obhajobě. Jakožto oponent navrhuji komisi k zvažení ohodnotit zmiňovanou bakalářskou práci známkou **výborně**.

Martin Klapetek

³ „v nižších řadách“ (s. 35)?, „Slovy zcela neznalého diváka: „...to jsou nějací jeho posluhové.““ (s. 76).